

Flak, Peter Arnfinn

Peter Arnfinn Flak var ofte med i sine egne fotografier, her ser vi ham i et utsnitt av et foto han tok i Strandgaten i Egersund i 1896.

Peter Arnfinn Flak (født 24.7.1870, Egersund, død 20.2.1937, New York, USA)¹⁾²⁾ ble født i Egersund, og bodde på [Damsgård](#). Han var sønn av potteribestyrer [Peter Olsen](#) (født 9.7.1838, Egersund, død 6.4.1904, Egersund)³⁾⁴⁾ og Anna Olsen f. Flak. (født 1847, Kristiansand, død 10.8.1917, Egersund)⁵⁾⁶⁾. Han var det vi kan kalle for et multitalent, som i løpet av sin levetid var telegrafist, fotograf, plantasjebestyrer, politibetjent, oppfinner og fingeravtrykksekspert. I Egersund er han mest kjent for sine fotografier av byens gater, som han tok i 1896 og 1897.

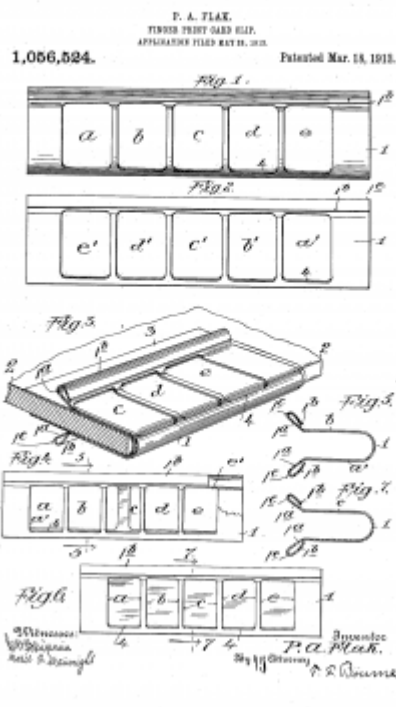
Den 13. januar 1890 startet «Telegrafkurset 1890» ved Kristiania Station, hvor Peter Arnfinn var opptatt som elev.⁷⁾ Ifølge artikkel i Aftenposten 7. januar 1890, var kurset ledet av «Hr. Inspektør F. Bugge», altså [Jens Ulrik Ferdinand Bugge](#) som også kom fra Egersund. Seinere ser vi at han trolig har bestått kurset, da han i folketellingen for 1891 er oppført som telegrafassistent ved stasjonen i Kistrand i Finnmark⁸⁾.

Til felles med flere andre telegrafister (som f.eks. [Erik Hadland Torjusen](#) og [Jens Ulrik Ferdinand Bugge](#)), var Peter Arnfinn også en dyktig fotograf. I 1896 og 1897 fotograferte han flere gateløp i Egersund sentrum, samt en del andre steder i Dalane. Fotografiene merket han med initialer (AF for «Arnfinn Flak»), fotonummer og en stedsbeskrivelse, og framkalte og solgte dem som postkort. I 1940 forærte familien negativene til rundt 150 av disse fotografiene til Dalane Folkemuseum, hvor de i dag befinner seg. [Fotografiene hans kan du se på DigitaltMuseum](#).

Peter Arnfinn emigrerte rundt 1900 til Malaya, et samlebegrep for de britiske koloniene på Malayahalvøya i Sørøst-Asia. Der slo han seg ned i Singapore i Straits settlements, hvor han arbeidet som plantasjebestyrer.⁹⁾ Under oppholdet utviklet han en interesse for asiatisk kultur. I årsberetninger for Bergens Museum for årene 1904 og 1907, kan vi lese at de retter en ekstra stor takk til P. A. Flak, som over årene «[...] flere gange [...] har beriget museets etnografiske samling». Gjenstandene det dreier seg om er bl.a. en rørmatte fra Borneo, flere kinesiske vekter, en japansk stålsaks, krus av guttaperka, opiumspipehoder, fotografier, konkylier og «termittreder» fra Sumatra.¹⁰⁾

Under sitt opphold i Malaya begynte Peter Arnfinn å jobbe for Straits Settlements Police som politibetjent. Her kom han i kontakt med W. L. Conlay, daværende assisterende politidirektør for Federated Malay States Police i Kuala Lumpur. Conlay hadde i 1904 reist til Storbritannia for å studere *Henry-systemet* for fingeravtrykk som de brukte ved Scotland Yard. Han gjorde deretter sine egne forbedringer av dette systemet, som resulterte i *Conlay-systemet*. Han tok dette med tilbake til

politiet i Malaya, hvor Conlay-systemet ble innført i 1905. Peter Arnfinn studerte Conlay-systemet, og etter at han hadde mestret dette, sa han opp jobben i politiet.¹¹⁾ En gang mellom 1905 og 1906 flyttet så Peter Arnfinn til USA, visstnok var dette på grunn av klimaet.¹²⁾

Et av Peter Arnfinn Flaks patenter. Kilde: United States Patent Office (1913). US1056524.

Da han kom til USA, begynte Peter Arnfinn å jobbe for Library Bureau i Boston¹³⁾. Han skulle vise seg å være litt av en oppfinner. I 1906 utviklet han et eget fingeravtrykkssystem basert på Conlay-systemet, som han kalte *Flak-Conlay* (seinere kalt Flak-Conley).¹⁴⁾ I 1908 utviklet han hos Library Bureau Company et standard fingeravtrykkskort, et åtte tommers kvadrat av mellomvektet kartong, som inntil 2000-tallet var i bruk over hele verden.¹⁵⁾ Seinere fikk han innvilget to patenter; «Finger Print Card Clip»¹⁶⁾ og «Finger Print Table»¹⁷⁾, i hhv. 1913 og 1919.

A Large Number of Banks Are Now Using

The Flak Finger Print System

Surely this is strong proof of its reliability and usefulness. Finger Prints never change—no two persons have the same finger prints, hence this is the only absolute means of identification of depositors—especially illiterate ones.

If you have not received a copy of my article on this subject, which appeared in the March, 1912, issue of the 'Bankers Magazine,' you can secure it, without cost, by addressing

P. A. FLAK, FINGER PRINT EXPERT

95 LIBERTY STREET **NEW YORK CITY**

Reklame for firmaet til Peter Arnfinn Flak i 1913. Kilde: *The Bankers Magazine* volume 86, 1913.

Etter hvert ble Peter Arnfinn regnet som både pioner og en av de største autoritetene innen fingeravtrykk i USA, og han startet da sitt eget firma i New York; Flak Finger Print System Co. Gjennom dette selskapet ble fingeravtrykkssystemet hans spredd til statlige byråer, politiet, og svært mange banker i USA hvor fingeravtrykk ble brukt som sikker identifisering av bankkunder, ikke minst av de bankkundene som ikke kunne lese eller skrive. I Dagbladet 29. juni 1912 kunne man lese at

«[...] det skyldes initiativet av en nordmand, hr. P. A. Flak fra Egersund, at amerikanske bankinstituter er begyndt at anvende fingeravtryk til sikring mot bedrageri ved falsk underskrift.»¹⁸⁾ I 1913 hadde 82 banker i New York innført hans system. Resten av østkysten av USA var på dette tidspunktet også godt dekket, og han måtte ansette ytterligere personell for å kunne betjene alle forespørslene som kom fra vestlige deler av landet.¹⁹⁾

Peter Arnfinn var ofte konsulent for statlige byråer om fingeravtrykk. Han ble også ofte innkalt som sakkyndig vitne i rettssaker. En av de mest kjente sakene han vitnet i, er den såkalte «Leo Frank»-saken i 1913. I en samtidig artikkel om saken, omtales Peter Arnfinn som «en av New Yorks mest suksessrike fingeravtrykksekspert».²⁰⁾ Det har seinere blitt laget en Broadway-musikal, «Parade» (1998) og en film, «The People v. Leo Frank» (2009) basert på denne rettssaken.

Peter Arnfinn gikk med sitt selskap i 1918 inn i et annet selskap, «The Identigraph Co., Inc.», hvor han ble valgt til visepresident og utnevnt til selskapets «chief consulting finger-print expert». Konsolideringen av Flak og Identigraphs interesser skulle ifølge selskapet selv gjøre dem til den ledende organisasjonen i verden innen installasjon av fingeravtrykkssystemer for kommersielle og offentlige formål.²¹⁾ I et bedriftsregister over Manhattan og Bronx fra 1922 kan man finne oppføringen til «Identigraph Co», hvor «Flak Finger Print System Co» fremdeles står tilføyd i parentes. Det tyder på at navnet til Peter Arnfinns firma fremdeles i visse kretser var mest kjent.²²⁾

Etter hvert ble Henry-systemet for ordning av fingeravtrykk det mest vanlige i verden. Mellom 1930-1935 omorganiserte Boston-politiet hele arkivet med fingeravtrykk fra rundt 125 000 personer fra Flak-Conley-systemet og over til *Reno-Henry-systemet*, for å kunne utveksle fingeravtrykkskort med andre politikontorer uten å måtte konvertere mellom systemer. Ifølge daværende politidirektør for Boston-politiet var Flak-Conley i 1935 ikke lenger i bruk av noen andre større politikontorer i verden.²³⁾ På slutten av 1990-tallet gjorde de elektroniske fingeravtrykksdatabasene sitt inntog. De er kun i liten grad basert på de tidligere papirbaserte systemene.

1)

Ministerialbok for Eigersund prestegjeld, Eigersund, Ogn sokn 1866-1878 (1116Q)

2) 9) 12) 13)

Stavanger Aftenblad 2.3.1937

3)

Ministerialbok for Eigersund prestegjeld 1850-1865 (1116Q) s. 254

4)

Ministerialbok for Eigersund prestegjeld, Eigersund sokn 1892-1905 (1116Q)

5)

Folketelling 1865 for 1001P Kristiansand prestegjeld

6)

Ministerialbok for Eigersund prestegjeld, Ladestedet sokn 1905-1928 (1116Q)

7)

Aftenposten 7.1.1890

8)

Folketelling 1891 for 2020 Kistrand herred

10)

Bergens Museum (1907). Aarsberetning 1907. Bergen: John Griegs bogtrykkeri.

11)

Hannigan, C. (1925). Report on the state of crime and the administration of the police force for the year 1924. I: Supplement to the F.M.S. Government Gazette 12.6.1925

14)

Coppock, Craig (2007). Contrast - An Investigator's Basic Reference Guide to Fingerprint Identification Concepts. Springfield, Illinois, USA: Charles C. Thomas.

15)

Kurland, Michael (2009). Irrefutable Evidence - Adventures in the History of Forensic Science. Chicago,

Illinois, USA: Ivan R. Dee.

¹⁶⁾

United States Patent Office (1913). US1056524.

¹⁷⁾

United States Patent Office (1919). US1290154.

¹⁸⁾

Dagbladet 29.6.1912

¹⁹⁾

Lincoln Daily Star 15.4.1913

²⁰⁾

Atlanta Constitution 22.5.1913

²¹⁾

The Bankers Magazine 1918, volume 96.

²²⁾

Trow's General Directory of the Bouroughs of Manhattan and Bronx, City of New York (1922). New York: Trow Directory Co.

²³⁾

Twenty-Ninth Annual Report of the Police Commisioner for the City of Boston (1935).

 Egersund byhistoriske leksikon
<https://www.dalanefolkemuseum.no/leksikon/>
PDF produsert 02.05.2026 04:00.
Artikkelen kan brukes fritt mot kreditering.

Produsert med støtte fra:
Dalane Folkemuseum
Museumsveien 20, 4373 Egersund
<https://dalanefolkemuseum.no>